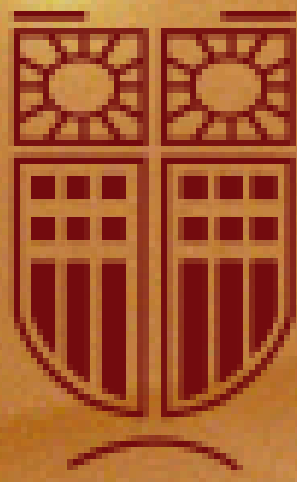

Πάντειον
Πανεπιστήμιο
Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών

Panteion
University
of Social and Political Sciences

Στρατηγική Ανάπτυξης
Προγραμμάτων
Μεταπτυχιακών Σπουδών
2023-2027

Φεβρουάριος 2025

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2023-2027

I. Ένταξη της Στρατηγικής για την ανάπτυξη Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών στον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Ιδρύματος

Η Στρατηγική του Παντείου Πανεπιστημίου για την ανάπτυξη των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) συνιστά οργανικό μέρος του Στρατηγικού Σχεδιασμού του Ιδρύματος 2023-2027.

Όπως αναλύεται στον Στρατηγικό Σχεδιασμό (υπό 2.), το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών είναι το πέμπτο αρχαιότερο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα και το πρώτο ανώτατο ίδρυμα Πολιτικών Επιστημών στην Ελλάδα. Σήμερα, τα γνωστικά πεδία των Σχολών και των επιμέρους Τμημάτων του καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών πεδίων. Για την πενταετία 2023-2027, το «όραμα» του Πανεπιστημίου είναι η διαμόρφωση ενός σύγχρονου, ανοικτού και καινοτόμου ακαδημαϊκού ιδρύματος, προσβάσιμου σε όλους και όλες, το οποίο θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας, θα διαθέτει ακαδημαϊκό κύρος και θα διέπεται από δυναμική εξωστρέφεια. Συνολικά, το όραμά του είναι να λειτουργεί ως κόμβος παραγωγής και μετάδοσης νέας γνώσης μέσω της διαρκούς και ενεργού συμβολής στη μελέτη σύγχρονων κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών, δικαιοσύνης, και πολιτισμικών φαινομένων, καθώς και στην αντιμετώπιση των αντίστοιχων πολλαπλών προκλήσεων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Περαιτέρω, στον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Ιδρύματος αναλύονται κατ' αρχάς το «Περιβάλλον και οι Συνθήκες Ανάπτυξης» του Ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένης της SWOT analysis (υπό 3.), προκειμένου να κατανοηθούν τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία του Πανεπιστημίου, καθώς και να αναγνωριστούν όλα εκείνα τα στοιχεία - εξωτερικοί παράγοντες - που ξεχωρίζουν ως ευκαιρίες ή απειλές. Περαιτέρω, προσδιορίζονται οι «στρατηγικοί πυλώνες και στόχοι» του Πανεπιστημίου για την εν λόγω πενταετία (υπό 4.1.), τα «μέτρα» ανά στρατηγικό στόχο (υπό 4.2.) και η «εργαλειοθήκη για την Ανάπτυξη και Παρακολούθηση του Στρατηγικού Σχεδιασμού» (υπό 4.3.), «οι αρμοδιότητες για την εφαρμογή» του (υπό 5.) καθώς και «η ιεράρχηση για την εφαρμογή μέτρων για την περίοδο 2024-2025» (υπό 6.).

Η «Ηγεσία στην ακαδημαϊκή μάθηση» συνιστά τον πρώτο από τους επτά Στρατηγικούς Πυλώνες, στους δε Στρατηγικούς του Στόχους περιλαμβάνεται η ανάπτυξη «Ανταγωνιστικών Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών» (1.3.). Τα «μέτρα» για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι:

- Προσφορά μεταπτυχιακών προγραμμάτων σε σύγχρονους τομείς αιχμής.
- Αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών ανά πενταετία, ώστε να ακολουθούν τις σύγχρονες τάσεις.
- Επικαιροποίηση και επανίδρυση των λειτουργούντων, αποδεδειγμένα επιτυχημένων και ανταγωνιστικών, προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών.
- Προσφορά προγραμμάτων στην αγγλική γλώσσα.
- Προσφορά υβριδικών μορφών εκπαίδευσης διά ζώσης και on-line.

- Ενίσχυση των διατμηματικών προγραμμάτων σπουδών.
- Συνεργασία με άλλα πανεπιστήμια ημεδαπής και αλλοδαπής για προγράμματα σπουδών διπλής εξειδίκευσης.
- Ενίσχυση του επιπέδου ικανοποίησης των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Κατά την προτεραιοποίηση των μέτρων ανά στρατηγικό στόχο για την περίοδο 2024-2025 (υπό 6.), ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην επικαιροποίηση και επανίδρυση των λειτουργούντων, αποδεδειγμένα επιτυχημένων και ανταγωνιστικών, Π.Μ.Σ. καθώς και στη διεθνοποίηση με ανταγωνιστικά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και συνεργασίες με πανεπιστήμια παγκοσμίως, στην εκπαίδευση του ακαδημαϊκού προσωπικού, καθώς και στη δημιουργία ενός ισχυρού δικτύου αποφοίτων για την ενίσχυση της διασύνδεσης με την κοινωνία και την αγορά εργασίας.

II. Ειδικότερα ζητήματα της Στρατηγικής για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών

Εν προκειμένω, λαμβάνοντας υπόψη τον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Ιδρύματος, καταγράφονται ορισμένα ειδικότερα στοιχεία που διαμορφώνουν την ανάπτυξη των Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου, με έμφαση στα νέα Π.Μ.Σ.

1. Τεκμηρίωση της επανίδρυσης ή/και ίδρυσης νέων ανταγωνιστικών Π.Μ.Σ.

Τα νέα Π.Μ.Σ. θα υποστηρίζουν αφενός τη Στρατηγική Στόχευση, την αποστολή, την ιστορία και το όραμα του Παντείου Πανεπιστημίου, αφετέρου τις ανάγκες/απαιτήσεις της κοινωνίας, λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις και προκλήσεις (μαθησιακές, ερευνητικές και επαγγελματικές). Ο στόχος των νέων Π.Μ.Σ. είναι η παραγωγή και διάδοση υψηλού επιπέδου γνώσης σε τομείς αιχμής των επιστημονικών πεδίων του Ιδρύματος, η διακλαδική ερευνητική προσέγγιση σε συνδυασμό με την ενίσχυση της ακαδημαϊκής εξειδίκευσης, η επίτευξη αριστείας στην έρευνα και καινοτομία, με σκοπό την ενίσχυση της κριτικής επιστημονικής σκέψης και των δεξιοτήτων των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών για την περαιτέρω ακαδημαϊκή ή άλλη επαγγελματική σταδιοδρομία.

Ειδικότερα, τα Π.Μ.Σ. -σύμφωνα με το άρθρο 80 του ν. 4957/2022- οργανώνονται από ένα ή περισσότερα Τμήματα του Πανεπιστημίου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, διέπονται από επιστημονική συνοχή, έχουν αντικείμενο συγγενές προς τα επιστημονικά πεδία του Τμήματος ή των Τμημάτων που τα οργανώνουν και πληρούν τις προϋποθέσεις για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου σπουδών. Για την εφαρμογή των ανωτέρω, σύμφωνα με την ίδια διάταξη, κάθε υπό ίδρυση Π.Μ.Σ. υποχρεούται να συνοδεύεται από ειδική προς τούτο μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας.

Στις περιπτώσεις διατμηματικού ή διδρυματικού Π.Μ.Σ. καταρτίζεται ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 80 του ν. 4957/2022. Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά την οργάνωση κοινού Π.Μ.Σ. με Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, κατά την παρ. 6 του ιδίου ως άνω άρθρου.

Η επανίδρυση ή/και ίδρυση νέων ανταγωνιστικών Π.Μ.Σ., που πληρούν τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας και ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις της εκπαίδευσης και της έρευνας, αλλά και της αγοράς εργασίας, θα συμβάλει στην μεγαλύτερη ακαδημαϊκή ποικιλομορφία και εξειδίκευση καθώς και παροχή ερευνητικών ευκαιριών, σύμφωνα με τον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Παντείου Πανεπιστημίου και με βάση τον Στρατηγικό του Πυλώνα για την «ηγεσία στην ακαδημαϊκή μάθηση».

2. Ανάλυση SWOT

Εξωτερικό Περιβάλλον		
Ευκαιρίες – Προκλήσεις	Κίνδυνοι – Απειλές	
1.	<p>Το αυξημένο ενδιαφέρον για εξειδίκευση με στόχο την καλύτερη εργασιακή απορρόφηση σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.</p>	<p>Ο Ενιαίος Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης ως σύστημα πολλών κατευθύνσεων, διαφοροποιημένων ταχυτήτων και άνισων συνθηκών υλοποίησης.</p>
2.	<p>Το ευνοϊκότερο νομοθετικό πλαίσιο για την ίδρυση διεθνών Π.Μ.Σ. (ν. 4957/2022).</p>	<p>Η ανεπαρκής κρατική χρηματοδότηση του Πανεπιστημίου και η δυσχέρεια παροχής δωρεάν Π.Μ.Σ.</p>
3.	<p>Η δικτύωση και οι συμμαχίες με άλλα Α.Ε.Ι. τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο που, μεταξύ άλλων, θα ενισχύσουν: α) τη διεπιστημονικότητα και τη διασύνδεση των μεταπτυχιακών με την έρευνα και την αγορά εργασίας, β) την παροχή διδακτικού έργου από μέλη ΔΕΠ Ιδρυμάτων της ημεδαπής και αλλοδαπής, γ) τους πόρους και το κύρος του Πανεπιστημίου.</p>	<p>Η σταθερή μείωση διοικητικού και διδακτικού προσωπικού την τελευταία 15ετία.</p>
4.	<p>Η αξιοποίηση σχέσεων και μακράς συνεργασίας με επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς καθώς και επιχειρήσεις για την ανάπτυξη Π.Μ.Σ. υψηλής ζήτησης.</p>	<p>Οι χαμηλές αμοιβές του διδακτικού, ερευνητικού και διοικητικού προσωπικού, κυρίως όσων βρίσκονται σε χαμηλές θέσεις της ιεραρχίας, τόσο σε απόλυτους αριθμούς, όσο και σε σύγκριση με αλλοδαπούς συναδέλφους.</p>
5.	<p>Οι νέες δυνατότητες χρηματοδότησης των Α.Ε.Ι. (ευρωπαϊκά προγράμματα, νέες συνεργασίες με Ερευνητικά Ινστιτούτα).</p>	<p>Οι προβλέψεις σύνθετων διαδικασιών για την ίδρυση Π.Μ.Σ. από τον νόμο, συχνά με διαφορετική στόχευση και ερμηνεία των απαιτούμενων.</p>
6.	<p>Η ενδυνάμωση της δικτύωσης των αποφοίτων των Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος και η αξιοποίησή τους.</p>	<p>Η χαμηλή χρηματοδότηση της έρευνας στις Κοινωνικές Πολιτικές Επιστήμες δεν συμβάλλει στη δημιουργία πλεονάσματος στον ΕΛΚΕ που θα επέτρεπε τη χρηματοδότηση νέων ΠΜΣ.</p>

Εσωτερικό περιβάλλον		
Δυνατά σημεία		Αδύνατα σημεία
1.	Το υψηλό επίπεδο ερευνητικής και επιστημονικής επάρκειας καθώς και το κύρος των διδασκόντων/ουσών.	Οι περιορισμένες πηγές χρηματοδότησης.
2.	α) Η ιστορία του Πανεπιστημίου και η μακρά εξειδίκευση σε ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων από ΠΜΣ με έμφαση στη διεπιστημονικότητα. β) Η υψηλή απορροφητικότητα και επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων στην ημεδαπή και αλλοδαπή.	Η έλλειψη ευελιξίας ως προς την κάλυψη αναγκών των φοιτητών/τριών ΑΜΕΑ.
3.	Η φοιτητοκεντρική προσέγγιση του Πανεπιστημίου αναφορικά (και) με την οργάνωση των Π.Μ.Σ. και ιδίως η υποστήριξη των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.	Ελλείψεις ιδίως αναφορικά με τη σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή.
4.	Το υψηλό επίπεδο ικανοποίησης αναφορικά με α) το επίπεδο εκπαίδευσης στους μεταπτυχιακούς φοιτητές/φοιτήτριες, β) την εξαιρετική υποδομή και υποστήριξη από τη Βιβλιοθήκη και το Κέντρο Τεκμηρίωσης (πλούσιες ηλεκτρονικές πηγές, εξειδικευμένα σεμινάρια για την άρτια χρήση τους, γ) σεμινάρια και ασκήσεις για συγγραφή εργασιών).	Τα λειτουργούντα ΠΜΣ δεν διαθέτουν σύγχρονες και ενημερωμένες ιστοσελίδες.
5.	Η πρόσφατη αναβάθμιση και αξιοποίηση των υποδομών του Πανεπιστημίου και του εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των μέσων της ψηφιακής τεχνολογίας, για την υποστήριξη των Π.Μ.Σ.	Ο μικρός αριθμός διατμηματικών Π.Μ.Σ.
6.	Η παροχή δωρεάν Π.Μ.Σ.	Αδυναμία γραμματειακής υποστήριξης των ΠΜΣ λόγω έλλειψης διοικητικού προσωπικού.
7.	Η εξωστρέφεια του Πανεπιστημίου (όπως λ.χ. μέσω της διεύρυνσης των Διεθνών Ερευνητικών Δικτύων, παρουσίας στον δημόσιο λόγο, ένταξης στις διεθνείς κατατάξεις).	Τα ΠΜΣ δεν διαφημίζονται επαρκώς ώστε να προσελκύουν μεγάλο αριθμό αιτήσεων.

3. Προτεινόμενες δράσεις

Λαμβάνοντας υπόψη την αποστολή, το όραμα και την ιστορία του Παντείου Πανεπιστημίου και με βάση την ανάλυση για τον Στρατηγικό Στόχο 1.3.: «Ανταγωνιστικά Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών» προκύπτουν οι ακόλουθες Δράσεις-Μέτρα που υποστηρίζουν και υλοποιούν τη Στρατηγική Ανάπτυξης Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος:

Δράση-Μέτρο 1

Προσφορά μεταπτυχιακών προγραμμάτων σε σύγχρονους τομείς αιχμής

Αρμόδιοι: Αντιπρυτανεία Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κοσμήτορες, Πρόεδροι Τμημάτων, Διευθυντές ΠΜΣ

Δράση-Μέτρο 2

Αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών ανά πενταετία, ώστε να ακολουθούν τις σύγχρονες τάσεις

Αρμόδιοι: Αντιπρυτανεία Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κοσμήτορες, Πρόεδροι Τμημάτων, Διευθυντές ΠΜΣ, ΟΜΕΑ

Δράση-Μέτρο 3

Επικαιροποίηση και επανίδρυση των λειτουργούντων, αποδεδειγμένα επιτυχημένων και ανταγωνιστικών, προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών

Αρμόδιοι: Αντιπρυτανεία Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κοσμήτορες, Πρόεδροι Τμημάτων, Διευθυντές ΠΜΣ.

Δράση-Μέτρο 4

Προσφορά προγραμμάτων στην Αγγλική γλώσσα

Αρμόδιοι: Αντιπρυτανεία Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κοσμήτορες, Πρόεδροι Τμημάτων, Διευθυντές ΠΜΣ

Δράση-Μέτρο 5

Προσφορά υβριδικών μορφών εκπαίδευσης διά ζώσης και on-line

Αρμόδιοι: Αντιπρυτανεία Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κοσμήτορες, Πρόεδροι Τμημάτων, Διευθυντές ΠΜΣ, Δ/νση Μηχανοργάνωσης

Δράση-Μέτρο 6

Ενίσχυση των διατμηματικών προγραμμάτων σπουδών

Αρμόδιοι: Αντιπρυτανεία Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κοσμήτορες, Πρόεδροι Τμημάτων, Διευθυντές ΠΜΣ

Δράση-Μέτρο 7

Συνεργασία με άλλα πανεπιστήμια ημεδαπής και αλλοδαπής για προγράμματα σπουδών διπλής εξειδίκευσης

Αρμόδιοι: Αντιπρυτανεία Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Διεθνών Σχέσεων, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κοσμήτορες, Πρόεδροι Τμημάτων, Διευθυντές ΠΜΣ, Τμήμα Διεθνών Σχέσεων & Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δράση-Μέτρο 8

Ενίσχυση του επιπέδου ικανοποίησης των μεταπτυχιακών φοιτητών

Αρμόδιοι: Αντιπρυτανεία Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κοσμήτορες, Πρόεδροι Τμημάτων, Διευθυντές ΠΜΣ, ΟΜΕΑ

III. Σύνοψη

Η Στρατηγική ανάπτυξης των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πάντειο Πανεπιστήμιο για την περίοδο 2023-2027 εντάσσεται στον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Ιδρύματος για την αντίστοιχη χρονική περίοδο. Στο πλαίσιο της Στόχευσης για «ανταγωνιστικά» Π.Μ.Σ. και των συναφών προτεινόμενων δράσεων-μέτρων, ο σχεδιασμός για τη λειτουργία και την ίδρυση Π.Μ.Σ. θα πρέπει να συνεχίσει να έχει στο επίκεντρο την ποιότητα και την σημασία της εκπαίδευσης και της έρευνας σε σύγχρονους τομείς αιχμής, τη διεθνοποίηση, αλλά και την υποστήριξη καθώς και την καθοδήγηση των φοιτητών/τριών, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν τις σύνθετες ανάγκες μιας παγκόσμιας κοινωνίας κι ενός μεταβαλλόμενου εργασιακού περιβάλλοντος. Η εν λόγω Στρατηγική βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, με έμφαση στη βελτίωση των διαδικασιών για τη διασφάλιση της ποιότητας και της τακτικής αξιολόγησης, με βάση και τους Δείκτες παρακολούθησης της οικείας Στόχευσης (Δείκτες ΜΟΔΙΠ), όπως αυτοί περιγράφονται στην Πρόταση του Στρατηγικού Σχεδιασμού 2023-2027 (υπό 4.3., Πίνακας 13).

Η ανωτέρω Στρατηγική στοχεύει λοιπόν να συμβάλει στην ανάπτυξη υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και έρευνας που θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες μαθησιακές, ερευνητικές και επαγγελματικές προκλήσεις και συνακόλουθα να τοποθετήσει το Πάντειο Πανεπιστήμιο ως κορυφαίο Ίδρυμα για μεταπτυχιακή εκπαίδευση, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.